

Î N C H E I E R E

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
Judecători

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Anton Petru, în pricina civilă la cererea depusă de Anton Petru, persoană interesată Consiliul raional Strășeni, cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Consiliul raional Strășeni, casată hotărârea Judecătoriei Strășeni din 02 iunie 2015 și emisă o nouă hotărâre prin care cererea a fost respinsă ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 24 martie 2015, petiționarul Anton Petru a depus cerere cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică, solicitând constatarea faptului deținerii în proprietate de către tatăl său, Anton Andrei Zahar, la momentul deportării, în urma represiunilor politice care au avut loc la 06 iulie 1949 în baza hotărârii Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 509 din 28 iunie 1949, a următoarelor bunuri imobile:

-casă de locuit cu dimensiunea 14 m lungime, 4 m lățime, 3 m înălțimea, cu fundamentul din piatră, pereții din cotileți de lut, acoperișul din oale roșii, cu 4 camere și prispă din lemn la intrare;

-sărai pe marginea râpei (pîrîului) cu dimensiunea 22 m lungime, 4 m lățime, 3 m înălțimea, pereții din cotileți de lut, acoperișul din oale roșii;

-casă bătrânească cu dimensiunea 8 m lungime, 6 m lățime, 3 m înălțimea, pereții din cotileți de lut, acoperișul din șindilă, cu beci din piatră cu suprafața 6 m.p.;

-sărai mai mic lângă poartă, cu dimensiunea 6 m lungime, 4 metri lățime, 3 m înălțimea, pereții din nuietele cu lut, acoperișul din șindilă (f.d 1-4, 30-33).

În motivarea cererii, petiționarul a indicat că este fiul lui Anton Andrei Zahar a.n. 1891.

Susține că la 06 iulie 1949, în baza hotărârii Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 509 din 28 iunie 1949, el împreună cu membrii familiei: tatăl, Anton Andrei Zahar a.n. 1891, mama Anton Varvara Ivan a.n. 1898, frații Anton Gheorghe Andrei a.n. 1936 și Anton Stepan Andrei a.n. 1938, au fost deportați din s. Ghelăuza r-nul Strășeni peste hotarele țării, aflându-se în deportare în regiunea Tiumeni (Federația Rusă) până la 19 iulie 1958.

Afirmă că prin hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 115 din 10 aprilie 1989 și conform Legii nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, împreună cu membrii familiei au fost reabilitați, fapt confirmat și prin adeverința de reabilitare nr. 8/6-03-A-58/2014, eliberată de Serviciul tehnologiei informaționale al MAI.

Menționează petiționarul că prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 05 decembrie 2014 a fost admisă cererea sa de chemare în judecată înaintată împotriva Consiliului raional Strășeni și s-a obligat Consiliul de a emite decizia privind restituirea bunurilor confiscate și naționalizate de la părinți, sau recuperarea valorii acestora.

Remarcă că la momentul actual cauza civilă sus-menționată se află la examinare în ordine de apel, la Curtea de Apel Chișinău.

Susține că după ce a făcut cunoștință cu materialele dosarului de deportare nr. 240 din 1949, întocmit de Ministerul Securității de Stat al RSSM, a stabilit că în acesta lipsesc actele care ar confirma faptul deținerii în proprietate de către tatăl său, Anton Andrei Zahar, a anumitor bunuri imobile la momentul deportării familiei la 06 iulie 1949, din s. Ghelăuza, r-nul Strășeni în regiunea Tiumeni.

Numai în scrisoarea nr. 81/8-240 din 28 august 1958, transmisă de șeful Direcției Speciale nr. I a MAI al RSSM Președintelui Consiliului de Miniștri al RSSM, se regăsește mențiunea sumară despre deținerea la momentul deportării de către Anton Andrei Zahar a.n. 1981, a unei case de locuit și construiți accesorii, fără a se menționa suprafața și alte caracteristici ale acestor bunuri imobile.

Mai indică petiționarul că conform extrasului din registrul gospodăriilor al Consiliului s. Ghelăuza (contul personal nr. 28 din anul 1949), la momentul deportării peste hotarele țării, tatăl său, Anton Andrei Zahar, deținea în s. Ghelăuza, r-nul Strășeni o casă de locuit construită în 1937, trei șoproane (saraiuri) construite în 1893 și un beci construit în 1893. Dar și în conținutul acestui act lipsesc informații privind suprafața și alte caracteristici ale bunurilor deținute în proprietate.

Consideră că, în cazul în care în dosarul de deportare lipsesc actele cu descrierea bunurilor imobile deținute de tatăl său Anton Andrei Zahar la momentul represiunilor politice și nu are o altă posibilitate de a obține documentele necesare, este în drept să se adreseze în instanța de judecată cu prezenta cerere.

La fel, menționează că faptul deținerii în proprietate de către Anton Andrei Zahar a acestor bunuri poate fi confirmat de către martori, locuitori ai s. Ghelăuza, r-nul Strășeni.

Constatarea faptului deținerii în proprietate de către tatăl său, Anton Andrei Zahar, a anumitor bunuri la momentul deportării în anul 1949 este necesară pentru a solicita OCT Strășeni actele de evaluare a bunurilor confiscate de la părinți și naționalizate în urma represiunilor politice.

Totodată, constatarea acestui fapt va genera dreptul său la restituirea bunurilor confiscate și recuperarea valorii lor în baza Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 02 iunie 2015 cererea a fost admisă.

S-a constatat faptul deținerii în proprietate de către tatăl petiționarului Anton Petru, Anton Andrei Zahar a.n. 1891 și a confiscării în urma represiunilor politice a următoarelor bunuri: 1 (unu) plug din metal; 1 (unu) căruță pentru doi cai; 1 (unu) boroană (cultivator); 1 (unu) vacă cu vițel; 4 (patru) oi (ovine); 1 (unu) scroafă; casă de locuit construită din cotileți de lut și acoperită cu oale roșii, compusă din 4 odăi, cu dimensiunile 14 x 4 m.p.; casă de locuit (bătrânească) construită din cotileți de lut, acoperișul din șindrilă cu dimensiunile 8 x 6 m.p. și un beci din piatră cu dimensiunile 6 x 2 m.p., construit sub această casă; sarai pe marginea râpei (pîrîului) construit din cotileți de lut și acoperit cu oale roșii cu dimensiunile 22 x 4 m.p.; sarai (șură) lângă poartă construit din nuietele cu lut, acoperișul din șindrilă cu dimensiunile 6 x 4 m.p., toate aceste bunuri imobile fiind situate în s. Ghelăuza, r-nul Strășeni.

La 22 iunie 2015 Consiliul raional Strășeni a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 a fost admis apelul declarat de Consiliul raional Strășeni, casată hotărârea Judecătoriei Strășeni din 02 iunie 2015 și emisă o nouă hotărâre prin care cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 04 martie 2016 Anton Petru a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 și hotărârii Strășeni din 02 iunie 2015 și emiterea unei noi hotărâri privind constatarea faptului deținerii în proprietate de către tatăl său, Anton Andrei Zahar, la momentul deportării, în urma represiunilor politice care au avut loc la 06 iulie 1949, a următoarelor bunuri imobile: casă de locuit construită din cotileți de lut și acoperită cu oale roșii, compusă din 4 odăi, cu dimensiunile 14 x 4 m.p.; casă de locuit (bătrânească) construită din cotileți de lut, acoperișul din șindrilă cu dimensiunile 8 x 6 m.p. și un beci din piatră cu dimensiunile 6 x 2 m.p., construit sub această casă; sarai pe marginea râpei (pîrîului) construit din cotileți de lut și acoperit cu oale roșii cu dimensiunile 22 x 4 m.p.; sarai (șură) lângă poartă construit din nuietele cu lut, acoperișul din șindrilă cu dimensiunile 6 x 4 m.p., toate aceste bunuri imobile fiind situate în s. Ghelăuza, r-nul Strășeni.

În motivarea recursului, recurentul a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și pasibilă de casare.

Invocă că instanța de apel a încălcat normele de drept material, și anume, instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea.

În acest sens, susține că instanța nu a aplicat, deși urma să aplice, prevederile art. 281 alin. (1) și (2) lit. n) Codul de procedură civilă; pct. 5 lit. g) din Regulamentul privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 627 din 05 iunie 2007; art. 12 alin. (9) Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și pct. 2.1, 2.2 și 2.5 din Anexa nr. 1 la Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 136 din 05 septembrie 2008 despre aprobarea metodologiei de evaluarea bunurilor imobile confiscate, naționalizate sau scoase în orice alt mod din posesia persoanelor supuse represiunilor politice.

La fel, instanța de apel a încălcat esențial normele de drept material interpretând eronat prevederile legale privind probele în procesul civil, și anume, art. 117 alin. (2) Codul de procedură civilă.

Totodată, consideră că instanța de apel, în ceea ce privește faptul că prima instanță s-a expus asupra unor cerințe care nu au fost înaintate de către petiționar, urma să caseze parțial hotărârea primei instanțe în partea în care au fost depășite limitele pretențiilor înaintate.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa petiționarului la 09 februarie 2016 (f.d. 92), recursul depus de Anton Petru la 04 martie 2016 se consideră declarat în termen.

Analizând modul în care recurentul și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite

de norma precitată, instanța de apel aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite la art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Argumentele invocate de recurent poartă un caracter declarativ, se combat cu probele administrate și nu au suport legal.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de recurentul Anton Petru în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul

de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Anton Petru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari